

แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) เรื่อง การส่งเสริมสุขภาพชุมชนด้านบริโภคอาหารปลอดภัย เพื่อสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

นางพเยาว์ พงษ์ศักดิ์ชาติ และคณะ
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี

การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพชุมชน ตำบลต้นตาล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ด้านบริโภคอาหารปลอดภัยเพื่อสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายนั้น เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี ร่วมกับเครือข่ายสุขภาพจากหน่วยงาน องค์กรทุกภาคส่วนทั้งภายในตำบลต้นตาล และภายนอกตำบลต้นตาล ในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชน ร้านค้าประกอบอาหารในตำบลต้นตาลมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงโทษ พิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสารปนเปื้อนหรือใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อให้ประชาชน ร้านค้าประกอบอาหารในตำบลต้นตาลสามารถเลือกซื้ออาหารเพื่อการบริโภคอย่างปลอดภัย และมีแนวทางเลือกใช้วัสดุจากธรรมชาติ หรือวัสดุอื่นมาเป็นภาชนะบรรจุอาหารแทนการใช้ภาชนะที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสุขภาพชุมชน ตำบลต้นตาลด้านบริโภคอาหารปลอดภัยเพื่อสุขภาพ ทั้งนี้ได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557 – 2559 กิจกรรมประกอบด้วย 1) การให้ความรู้ จัดนิทรรศการ รณรงค์สร้างกระแสเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยจากสารปนเปื้อน และส่งเสริมการนำวัสดุจากธรรมชาติ มาใช้เป็นภาชนะบรรจุอาหารให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มวัย และร้านค้าประกอบอาหารในหมู่บ้านและที่ตลาดน้ำต้นตาล 2) การอบรม เสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่เครือข่ายสุขภาพตำบลต้นตาลในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และ 3) การเสริมแรงโดยมอบเกียรติบัตร ชื่นชมยกย่องร้านค้าประกอบอาหารที่ไม่ใช้โฟมเป็นภาชนะบรรจุอาหาร ผลการดำเนินงานในภาพรวมพบว่า 1) ประชาชน ร้านค้าประกอบอาหารซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงโทษ พิษภัยของการบริโภคอาหารที่มีสารปนเปื้อนหรือใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพิ่มขึ้นจากเดิม คิดเป็นร้อยละ 24.50 2) ประชาชนในตำบลต้นตาลโดยเฉพาะผู้สูงอายุได้ใช้ภาชนะที่ปลอดภัยต่อสุขภาพในการบรรจุอาหารไปวัด เช่น ปิ่นโต อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ร้านค้าประกอบอาหารที่ตลาดน้ำต้นตาล ได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ภาชนะบรรจุอาหารโดยนำวัสดุจากธรรมชาติ หรือวัสดุอื่นๆที่ปลอดภัยต่อสุขภาพมาใช้เป็นภาชนะบรรจุอาหารจำหน่ายแทนการใช้โฟมเพิ่มขึ้นจากเดิม คิดเป็นร้อยละ 32.50 ซึ่งก่อนเข้าร่วมโครงการมีร้านค้าที่ได้นำวัสดุจากธรรมชาติ หรือวัสดุอื่นๆที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ เช่น ใบตอง กะลามะพร้าว กระบอกไม้ไผ่ กล้องกระดาก มาใช้เป็นภาชนะบรรจุอาหารจำหน่ายแทนการใช้โฟม จำนวน 22 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 55.00 จากจำนวนร้านค้าทั้งหมดจำนวน 40 ร้าน ภายหลังเข้าร่วมโครงการพบว่ามีร้านค้าได้นำวัสดุจากธรรมชาติ หรือวัสดุอื่นๆที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ เช่น มาใช้เป็นภาชนะบรรจุอาหารจำหน่ายแทนการใช้โฟม จำนวน 35 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 87.50 จากจำนวนร้านค้าทั้งหมดจำนวน 40 ร้าน และ 3) มีภาคีเครือข่ายเข้าร่วมดำเนินการส่งเสริมสุขภาพชุมชน ตำบลต้นตาลด้านบริโภคอาหารปลอดภัยเพื่อสุขภาพอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ 1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา 2) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสทิงพระ 3) เทศบาลตำบลต้นตาล-พระยาท 4) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้นตาล และ 5) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อคือควรให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะในชุมชนเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงโทษ พิษภัยของการใช้ภาชนะที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งย่อยสลายยากและเกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งขยายผลการดำเนินงานเรื่องการส่งเสริมการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัยเพื่อสุขภาพไปยังชุมชนใกล้เคียงหรือชุมชนอื่นๆในจังหวัดสงขลา